

کاربرد پساب در کشاورزی، فرصت‌ها و چالش‌ها

امیر مرادی نژاد

دانشجوی دکتر سازه‌های آبی دانشگاه لرستان Amir_24619@yahoo.com

چکیده

محدودیت منابع آب در کشورهای واقع در مناطق خشک و نیمه خشک، یکی از مهمترین معضلات موجود در بخش کشاورزی است. از این رو استفاده از منابع آبی غیر متعارف (از جمله پساب تصفیه خانه‌ها) در این کشورها روز به روز از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود. کاربرد پساب به عنوان یک منبع دائمی آب در کشاورزی علاوه بر تأمین بخشی از نیازهای آبی این بخش، باعث صرفه‌جویی و دوام منابع آبی موجود نیز می‌گردد. علاوه بر این وجود عناصر غذایی گیاهی در پساب تصفیه‌خانه‌ها، مصرف کودهای شیمیایی و بالطبع اثرات زیست‌محیطی استفاده از آنها را کاهش می‌دهد. به کارگیری پساب در کشاورزی اگر چه با فواید زیادی توأم است ولی چنانچه این امر بدون برنامه‌ریزی دقیق و اعمال مدیریت و نظارت صحیح انجام پذیرد می‌تواند اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی حاد و متعددی را در پی داشته باشد که از آن جمله می‌توان به: عدم پذیرش از سوی مردم، عدم وجود بازار مناسب برای عرضه محصولات تولیدی، شور و سدیک شدن خاک به خصوص در مناطق خشک و نیمه خشک، تجمع عناصر سنگین و سایر عناصر سمی در خاک و گیاهان، آلودگی منابع آب سطحی و زیرزمینی و از همه مهمتر شیوع بیماری‌های مختلف، اشاره نمود. مقاله حاضر که براساس نتایج تحقیقات مختلف صورت گرفته در نقاط مختلف دنیا تدوین شده است، موضوعات فوق را به تفصیل مورد بررسی قرار داده و راهکارهای مناسبی را در جهت کاهش این گونه مسائل ارائه می‌دهد. در همین راستا هماهنگی‌های مورد نیاز بین بخش‌های ذینفع نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی: پساب، اراک، آبیاری، مدیریت آب